

Romániai magyar pedagógusok online képzések, távoktatást segítő képzések iránti igényei

Online adatfelvétel, RMPSZ, 2020. április 6–26.

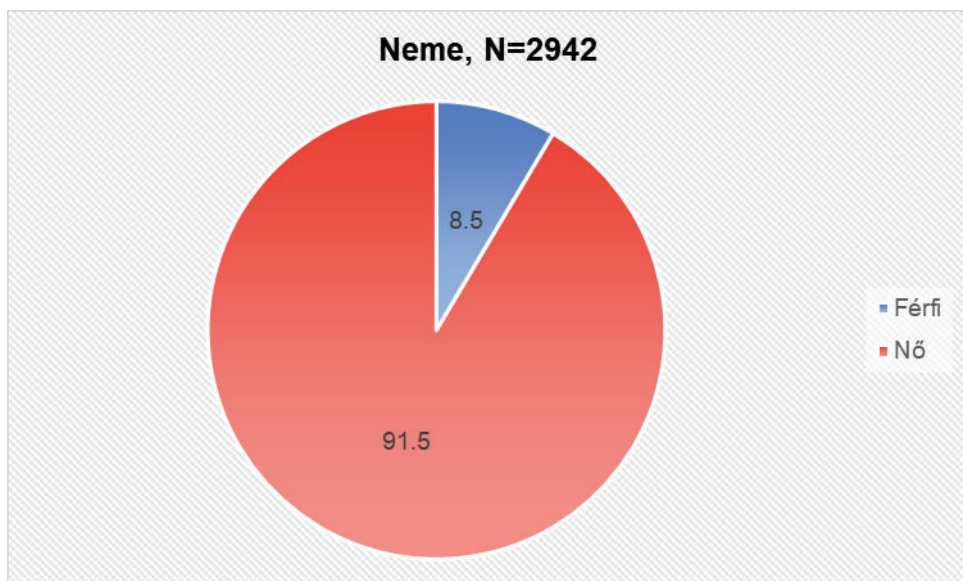
A Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége a COVID-19 járvány megfékezését célzó intézkedéseknek, az oktatást nagymértékben érintő változások okozta kihívásoknak megfelelően szükségesnek látta a romániai magyar pedagógusok számára online, fizikai jelenlétet nem igénylő képzési lehetőségek biztosítását. 2020. április 6–26-a között online felmérést végzett, amelynek segítségével elsősorban online képzések iránti igényeiket szeretne volna megismerni képzéskínálatának összeállítása érdekében, ugyanakkor azt is szeretne volna feltérképezni, hogy a romániai magyar pedagógusok milyen mértékben vettek már részt online képzéseken, és milyen IKT eszközöket és digitális platformokat használnak az oktatás során.

A kérdőív kitöltésére minden, e-mail-es adatbázisunkban szereplő pedagógust felkértünk, ezenkívül honlapunkon, Facebook-oldalunkon és megyei, területi elnökeink segítségével is igyekeztünk a kitöltésre vonatkozó kérésünket eljuttatni a romániai magyar pedagógusokhoz. Az online kérdőívet április 27-ig 2943-an töltötték ki, az alábbiakban válaszaik összegzését láthatják.

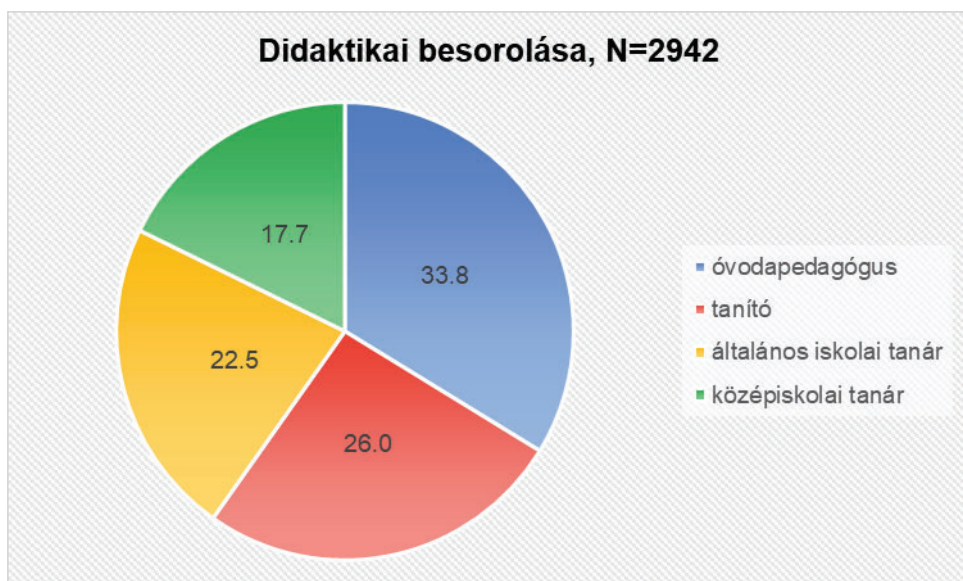
A lekérdezés során nem törekedtünk a reprezentativitásra, mivel azok elvárásait kívántuk megismerni, akik képzéseink, programjaink iránt érdeklődést tanúsítanak, és feltételeztük, hogy a kérdőívet elsősorban ők fogják majd kitölteni.

Általános jellemzők

A kérdőívünket kitöltők körében ez alkalommal is jóval kisebb a férfiak aránya, mint amekkorát a pedagógusok nemi megoszlása indokoltá tenne (az Országos Statisztikai Hivatal 2019-es adatai alapján a romániai pedagógusok 22,15%-a férfi, sajnos a magyar pedagógusokra vonatkozó hivatalos adatok nem állnak rendelkezésünkre, de feltételezhetően az országos adatokhoz hasonló a nemi megoszlásuk).

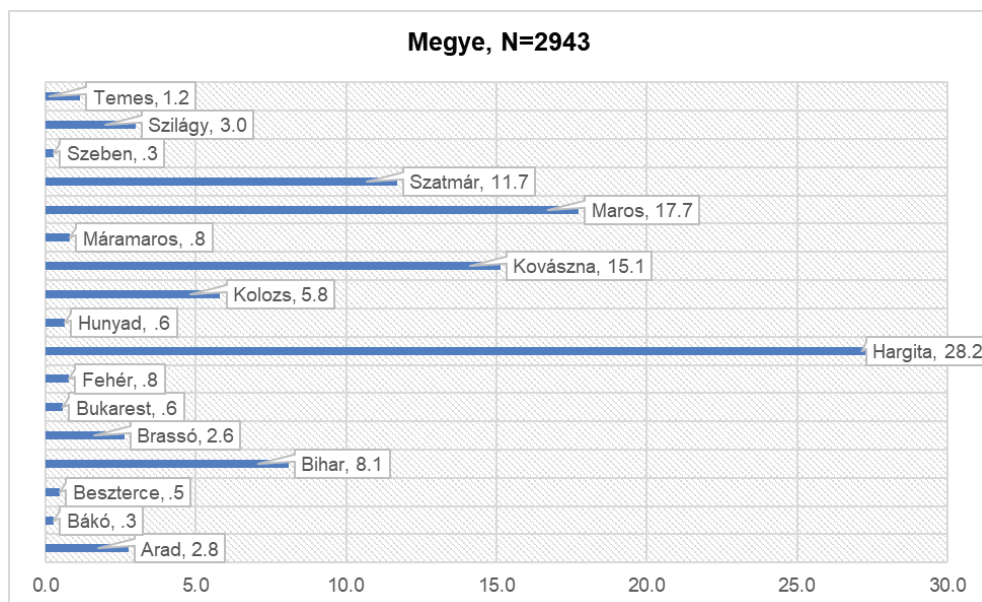

Mintánk oktatási szintenkénti eloszlása is eltér a hivatalos országos adatok szerinti arányoktól, kérdőívünk kitöltői között jóval nagyobb az óvodapedagógusok és általános iskolai tanárok aránya, mint a hivatalos adatok szerinti megoszlásban.

A válaszolók átlagosan 18 éve dolgoznak a tanügyben, de van köztük, aki még nem egészen egy éve, és van olyan is, aki csaknem 50 éve tanít. A legtöbben 20 éve tevékenykednek a tanügyben, a felezőérték is 20, tehát a válaszolók fele 20 évnél kevesebb, fele 20 évnél hosszabb időt töltött már jelenlegi hivatásában. Egynegyedük kevesebb, mint 11, háromnegyedük kevesebb, mint 25 éve dolgozik a tanügyben.

Kérdőívünket a székelyföldi megyékből (Hargita, Maros, Kovászna) töltötték ki a legtöbben.

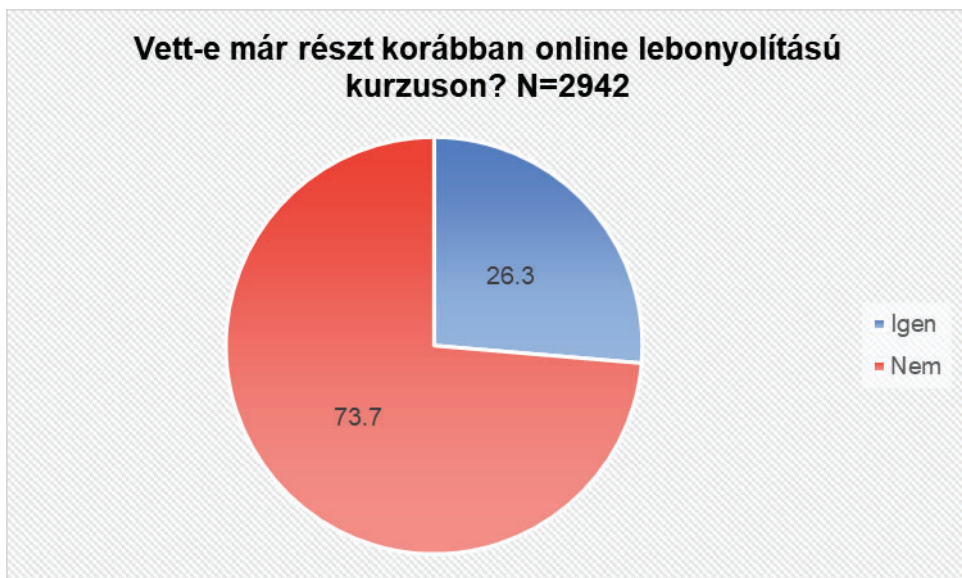

Online kurzuson, online oktatást segítő képzésen való részvétel

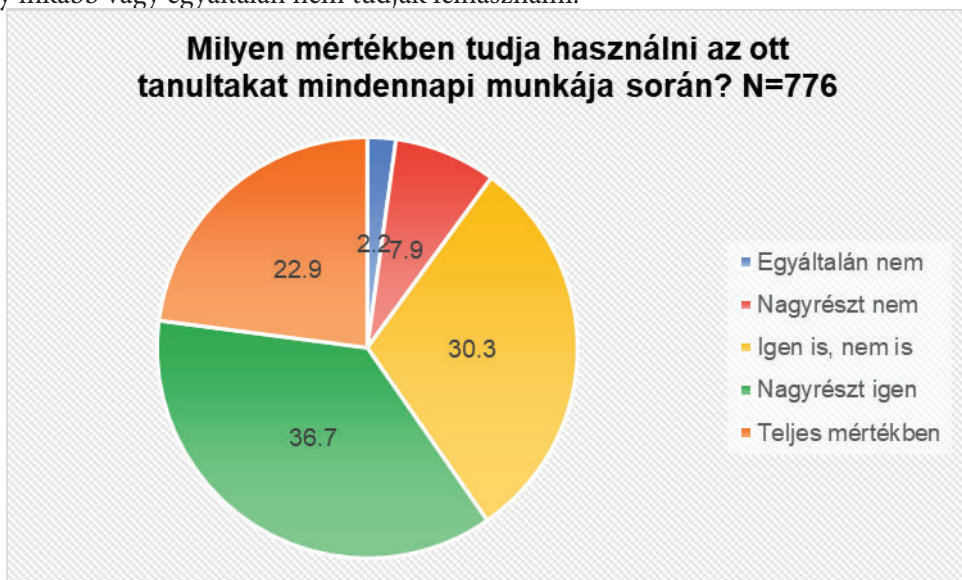
A lekérdezésre 2020. április folyamán került sor, tehát nem sokkal az oktatás függesztését (március 11), a rendkívüli állapot március 16-i bevezetését követően. Ezt figyelembe véve viszonylag magasnak tekinthető azok aránya, akik vettek már részt online lebonyolítású kurzuson (a válaszolók bő egynegyede), hiszen az oktatás online térbe történő áthelyezése előtt a fizikai jelenléte igénylő tanfolyamok, képzések voltak elterjedtek, igényelték, elérhetőbbek a pedagógusok körében is.

Online kurzuson leginkább tanítók, illetve középiskolai tanárok vettek már részt a lekérdezés időpontjáig, legkevesebben az óvodapedagógusok közül jelezték ezt. A tanügyben eltöltött évek számát vizsgálva, inkább a hosszabb ideje tanítók vettek már részt online kurzusokon, leginkább azok, akik 21–30 éve tevékenykednek ezen a pályán. Az IKT-eszközök, digitális platformok oktatásban történő használatára is kíváncsiak voltunk, ezért hatféle IKT-eszközt és tizennyolc digitális platformot soroltunk fel, kérve, hogy jelöljék be, használják-e ezeket vagy sem. Azt találtuk, hogy minél több IKT-eszközt

használ egy pedagógus tanórákon, annál nagyobb eséllyel vett már részt korábban online kurzuson, illetve leginkább azok vettek részt már ilyen képzésen, akik 9-12 online platformot is használnak az általunk felsoroltak közül pedagógiai munkájuk során.

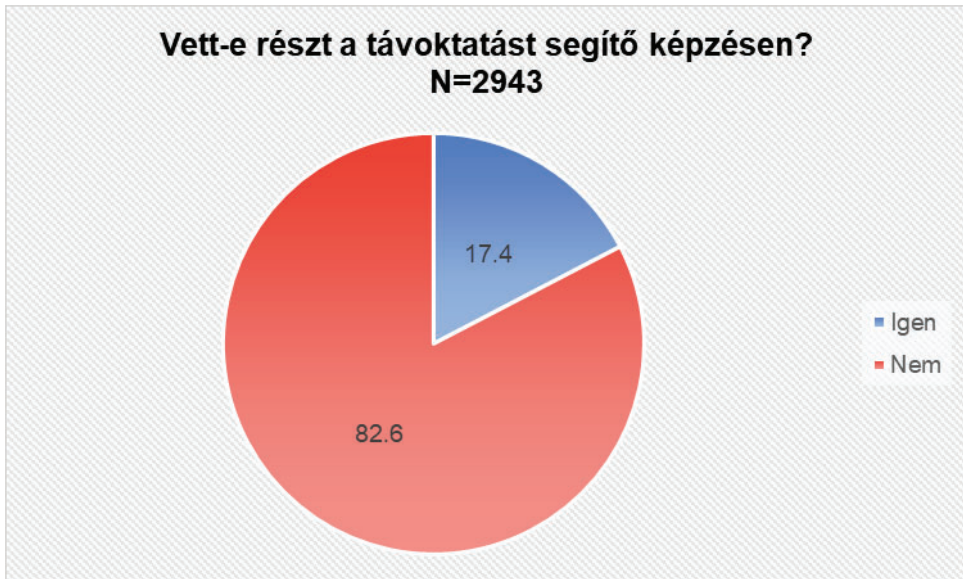

Az online kurzuson részt vevők nagy többsége mindennapi munkájában nagyrészt vagy teljes mértékben hasznosíthatónak ítéli az ott tanultakat, és nagyon kevesen állítják, hogy inkább vagy egyáltalán nem tudják felhasználni.

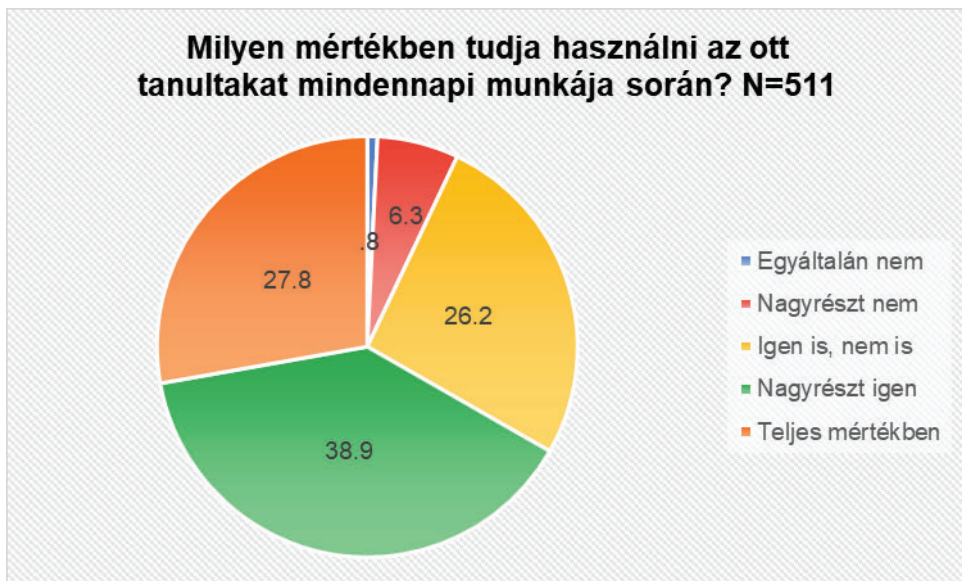

A *távoktatást, online oktatást segítő képzésen* már jóval kevesebben vettek részt. Ez valószínűleg szintén annak tudható be, hogy online adatfelvételünkre nem sokkal az oktatás felfüggesztése után került sor, és a tanintézmények bezárásakor még nem tűnt hosszútávúnak a kialakult helyzet (az első intézkedések szerint csak 10 napra szólt az oktatás felfüggesztése, ezt később április 22-ig hosszabbították, majd ezt követően került szóba annak a lehetősége, hogy a 2019–2020-as tanévben már nem térnek vissza a diákok az iskolákba).

Feltételezéseinknek megfelelően legnagyobb arányban középiskolai tanárok, legkevésbé óvodapedagógusok vettek részt a lekérdezést megelőzően online oktatást segítő képzésen. A tanügyben eltöltött évek száma nem mutat szignifikáns összefüggést az ilyen típusú képzések iránti érdeklődés mértékével, viszont az oktatásban használt IKT-eszközök és digitális platformok száma már igen: minél több eszközt használ egy pedagógus, annál valószínűbben vett már részt ilyen képzésen.

A távoktatást segítő képzéseken tanultakat az ezeken részt vevők kétharmada tudja nagyrészt vagy teljes mértékben hasznosítani mindennapi munkája során, ami nem meglepő, hiszen ebben az időszakban indulnak el a távoktatás, online oktatás különböző formái Romániában, és ebben az időszakban nagymértékben a pedagógusokra hárul az új helyzethez való alkalmazkodás, megoldások keresése.

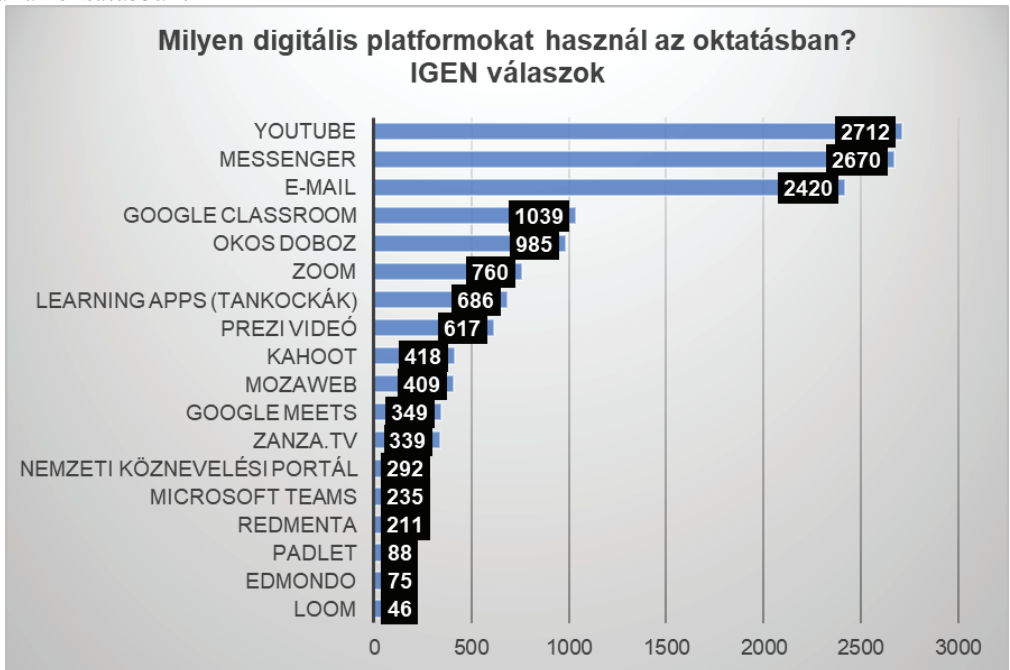

IKT-eszközök az oktatásban

A kérdőívet kitöltő pedagógusokat arra kértük, hogy IGEN-nel vagy NEM-mel jelöljék, hogy az általunk felsorolt IKT-eszközöket, digitális platformokat használják-e az oktatásban. Az alábbi ábrákon azok számát láthatják, akik az egyes eszközöknél az IGEN választ jelölték.

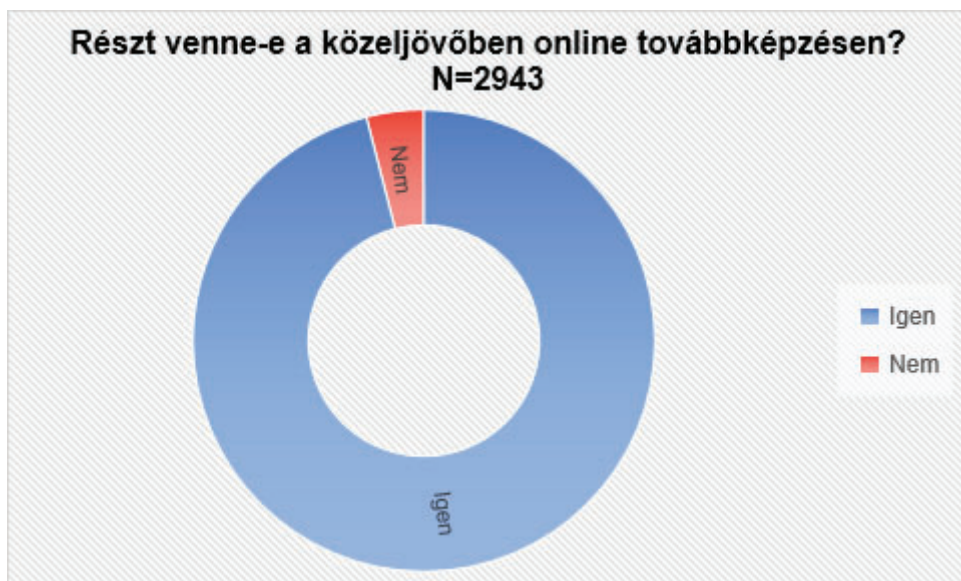
A kérdőívet kitöltő 2943 pedagógus közül heten egyetlen IKT-eszközt sem használnak az oktatásban, 37-en pedig mindössze egyet. 110-en használják az általunk felsorolt összes eszközt. Átlagosan 3,8 eszközt használnak, a legtöbben négyet. Összességében azt mondhatjuk, hogy nagyon kevesen használnak háromnál kevesebb IKT-eszközt a felsoroltak közül, szintén nagyon kevesen használják mind a hatot, viszont a megkérdezett pedagógusok csaknem 90%-a három, négy vagy öt IKT-eszközt is használ a felsoroltak közül az oktatásban.

A felsorolt digitális platformok közül a 2943 válaszoló átlagosan 4,9-et használ oktatási célokra, 14-en egyet sem, mind a 18-at pedig 5 pedagógus használja. A megkérdezett pedagógusok fele a felsorolt platformokból négynél többet, fele négynél kevesebbet használ; háromnegyede hatnál kevesebbet. Amint a fenti ábrán látható, a leggyakrabban használt platformok nem kimondottan oktatási célúak, a Youtube kivételével elsősorban a mindennapi kapcsolattartásra használták, de viszonylag sokan használják már az online oktatás egyik legelterjedtebb segítőjét, a Google Classroom-ot is.

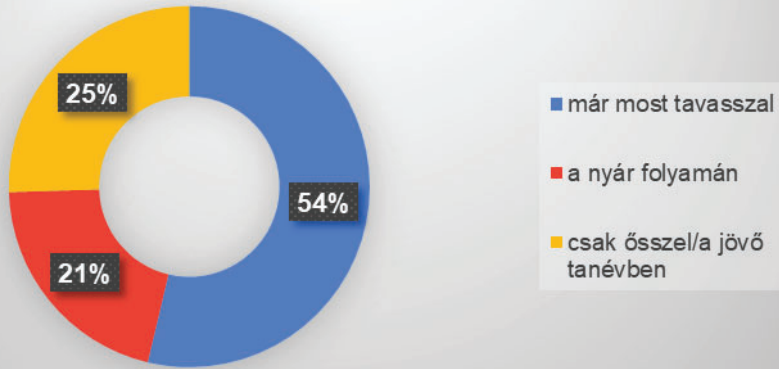
Online továbbképzésre vonatkozó igények

Feltételeztük, hogy a kérdőívet elsősorban az RMPSZ által kínált programok, képzések iránt érdeklődők töltik majd ki, és a következő kérdés igazolta is ezt a feltevést: a válaszolók 96%-a jelezte, hogy szívesen részt venne a közeljövőben online továbbképzésen (118 pedagógus nem venne részt a 2943 válaszolóból), a legtöbben minél előbb, akár azonnal is.

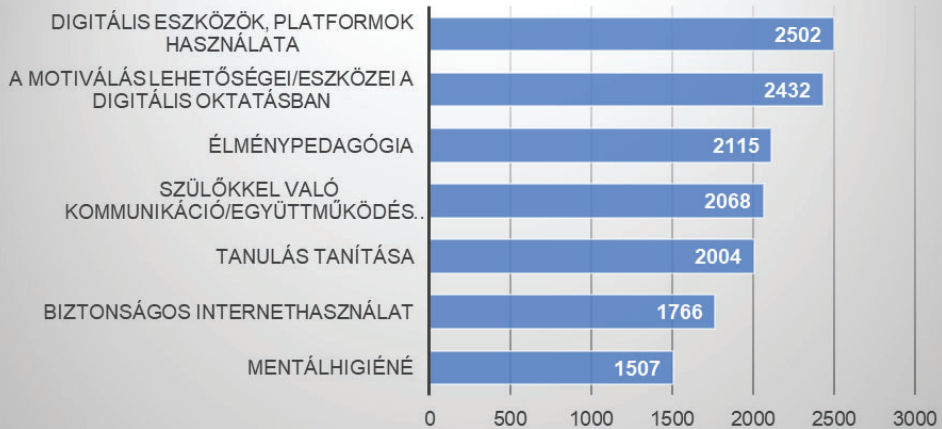

Rákérdeztünk arra, hogy milyen okból nem vennének részt a közeljövőben online továbbképzésen azok, akik ezt jelezték, kérdésünkre 107-en válaszoltak. Legtöbben a személyes kapcsolatok fontosságát hangsúlyozzák, az online oktatás személytelenségét emelik ki (29), nem tartják szükségesnek, hasznosnak, jónak az online oktatást, káros képernyő előtt, az online térben hosszú időt tölteni (21), időhiány miatt (11), számítógépes ismeretek hiánya miatt (11). Néhányan jelezték, hogy azért nem vennének részt online képzésen, mert nyugdíjasok vagy nyugdíj előtt állnak, mert nem volt lehetőségük, technikai felszereltség hiánya miatt, illetve hogy jelenleg is éppen online képzésen vesznek részt.

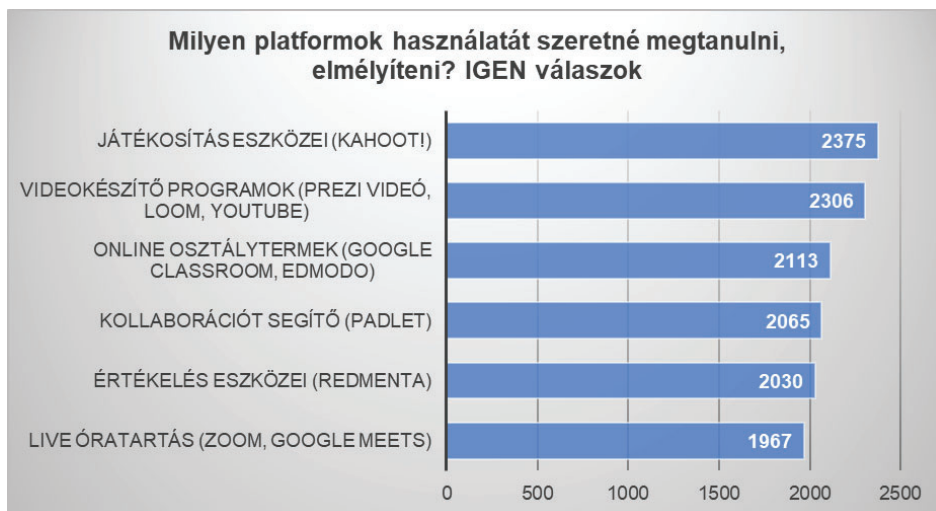
Mikor venne részt szívesen online továbbképzésen? N=2825

Milyen témák érdekelnék? IGEN válaszok

Azok a pedagógusok, akik a közeljövőben szeretnék online továbbképzésen részt venni, átlagosan és leggyakrabban a felsoroltak közül 5 témakörben bővítenék ismereteiket, és csupán egynegyedüket érdekli négynél kevesebb témakör. Legnagyobb azok aránya, akik mind a hét felkínált téma iránti kíváncsiságukat fejezték ki. Hárman vannak, akiket egyik, általunk javasolt téma sem érdekel.

A felkínált platformok szintén nagy érdeklődésre tartanak számot, a legnagyobb arányban azt jelezték, hogy mind a hat platform használatát szeretnék megtanulni, átlagosan 4,5 platformét, és csupán egynegyedük kívánja a felsoroltak közül négynél kevesebb használatát elsajátítani, elmélyíteni.

Összegzésképpen azt mondhatjuk, hogy a romániai magyar pedagógusok már az oktatás online térbe helyezésének, a COVID-19 terjedése miatt hozott szigorítások bevezetésének kezdetétől nagymértékben nyitottak voltak arra, hogy online módon fejlesszék tudásukat, illetve arra is, hogy az online oktatás módszereiről, lehetőségeiről naprakész ismereteket szerezzenek. Az RMPSZ által kínált, jelen igényfelmérés nyomán összeállított online képzéseken közel ezren vettek részt.